

Ministrstvo za javno upravo

Tržaška cesta 21

1000 Ljubljana

gp.mju@gov.si

Ljubljana, 16.9.2024

ZADEVA: Stališče Gospodarske zbornice Slovenije in Združenja za informatiko in telekomunikacije - Sekcije za IT infrastrukturo in podatkovne centre glede predloga Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o zelenem javnem naročanju (EVA: 2024-3130-0021)

Spoštovani,

na portalu E-demokracija je bil dne 30. 7. 2024 objavljen **predlog Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o zelenem javnem naročanju** (EVA: 2024-3130-0021; v nadaljevanju: predlog Uredbe), ki smo ga znotraj na GZS preučili in obravnavali ter v nadaljevanju podajamo stališče do predloga.

Stališče temelji na predlogih in pripombah Združenja za informatiko in telekomunikacije (ZIT) - Sekcije za IT infrastrukturo in podatkovne centre (SITIP), ki deluje v okviru GZS. SITIP združuje operaterje, končne uporabnike, ponudnike storitev in systemske integratorje na področju IT infrastrukture in podatkovnih centrov. Prizadeva si za pozitivne učinke pri nadaljnjem razvoju, spodbujanje trajnostne IT infrastrukture in podatkovnih centrov ter ustvarjanje spodbud za uporabo obnovljivih virov energije. V povezavi s tem uvodoma izpostavljam, da SITIP na splošno pozdravlja predlog Uredbe. Kljub temu opozarjamo, da ima predlog Uredbe določene pomanjkljivosti in možnosti izboljšav, zaradi česar se podajajo pripombe in predlogi v nadaljevanju.

1. Predlogi in pripombe

❖ **K 5. členu predloga Uredbe (dopolnitev drugega odstavka 6. člena Uredbe o zelenem javnem naročanju)**

V drugem odstavku 6. člena trenutno veljavne uredbe se predvidevajo nove točke 31., 32. in 33. V nadaljevanju podajamo predloge in pripombe k posamezni točki.

— **K 31. točki**

Predlagamo, da se 31. točka spremeni tako, da se glasi: »**31. ko je to smiselno glede na predmet javnega naročila, morajo podatkovni centri morajo** imeti učinkovitost rabe energije (PUE) 1.5 ali manj, pri čemer mora najmanj 25 % letne porabljene energije v podatkovnem centru izvirati iz obnovljivih virov energije;«.

Obrazložitev:

Pozdravljamo predlog vzpostavitev zgornje dopustne meje PUE. Vendar menimo, da je dikcijo potrebno dopolniti na način, ki bi izvil situacije, ko bi zahteva bila brezpredmetna oz. neizpolnljiva, saj bi to lahko ogrozilo uspešno izvedbo postopkov javnega naročanja. Zahteva po konkretnem PUE je smiselna v primerih javnih naročil za izgradnjo novega ali celovite posodobitve obstoječega podatkovnega centra, ni pa smiselna v primeru javnih naročil za razširitev podatkovnega centra.

Dodatno izpostavljamo, da je PUE odvisen od različnih strategij, ki jih pri načrtovanju uporabi projektant podatkovnega centra. To so uporaba različnih tipov učinkovite IKT, elektro in strojne opreme, primerna fizična razporeditev opreme, ureditev zračnih tokov, obratovalni pogoji in drugo. Odvisen je tudi od zunanjih klimatskih pogojev (podnebje). V praksi je veliko različnih predmetov javnega naročanja, povezanih s podatkovnimi centri. S tem se zahteva za doseganje konkretnega PUE v določenih primerih zdi legitimna, v določenih pa ne. Primeroma navajamo nekaj primerov različnega položaja PUE pri javnih naročilih:

- Primer 1: Pri javnem naročilu za zamenjavo iztrošene opreme oskrbne infrastrukture ali delno prenovi obstoječega podatkovnega centra, v večini primerov ne gre za spremembo arhitekture, ki bi omogočala bistveno izboljšanje obstoječega PUE. Zahteva po konkretnem PUE je zato brezpredmetna.
- Primer 2: Javno naročilo za izgradnjo popolnoma novega podatkovnega centra (celotne infrastrukture) v katerem naročnik poda tehnične specifikacije in popise iz predhodno izdelanega PZI projekta (najpogostejši primer v praksi zadnjih 15 let). Odgovornost za doseganje zahtevanega PUE $\leq 1,5$ je v tem primeru na projektantu, saj mora izdelati celovito tehnično rešitev in za to rešitev mora v projektu izračunati načrtovani PUE (dPUE) skladno EN50600-4-2. Namreč, ponudnik v takem primeru ne sme spreminjati tehničnih specifikacij in mora ponuditi opremo, ki je vsaj enakovredna zahtevam iz popisa, torej ne more vplivati na PUE že vnaprej določene tehnične rešitve. V tem primeru je torej zahteva za PUE v fazi izgradnje nesmiselna, saj mora biti postavljena že v predhodni fazi projektantu.
- Primer 3: Javno naročilo za izgradnjo popolnoma novega podatkovnega centra (celotne infrastrukture), ki ga naročnik izvede po principu Design-Build. V tem primeru je zahteva za doseganje določenega PUE lahko primerna, vendar še vedno velja, da morajo tehnične specifikacije v svojih zahtevah dopuščati ponudnikom, da predvidijo tehnične rešitve, ki zagotavljajo doseganje zahtevanega PUE. Ob tem mora biti v javnem naročilu tudi zahteva, da ponudniki z vnaprej določeno metodologijo in vhodnimi podatki z izračunom dokažejo doseganje zahtevanega PUE. Eden izmed obveznih vhodnih podatkov so podatki o podnebjju za kraj, kjer se bo gradil podatkovni center. To je recimo tabela števila ur v letu z vrednostjo suhega termometra v čim manjšem intervalu (npr. $\pm 1^{\circ}\text{C}$) in pripadajoča povprečna vrednost mokrega termometra. Zgolj izjava ponudnikov, da zagotavljajo PUE $\leq 1,5$ nikakor ne more biti za naročnika sprejemljiva. Dokazovanje trenutnega PUE po izgradnji podatkovnega centra je namreč možna zgolj pri obratovalnih pogojih, ki so prisotni v trenutku primopredaje. Realni PUE pa je mogoče dokazati zgolj skozi celoletno obratovanje, pa še ta se iz leta v leto rahlo spreminja, v odvisnosti od klimatskih razmer v konkretnem letu. V primerih, ko bi se po 1 letu izkazalo, da podatkovni center ne dosega obljubljenega PUE, ne naročnik, ne ponudnik, ne bi

imela veliko možnosti to popraviti, saj bi praviloma zahtevalo drastične posege v ključno infrastrukturo podatkovnega centra (sprememba arhitekture, načina hlajenja, opreme,...).

- Primer 4: Javno naročilo za najem kapacitet podatkovnega centra pri ponudnikih kolokacijskih ali hosting storitev. V tem primeru je zahteva za izpolnjevanje konkretnega PUE povsem legitimna, saj gre za infrastrukturo ponudnika storitev, od katere se upravičeno pričakuje/zahteva, da je učinkovita. Enako velja tudi v primeru najema storitev v oblaku.

Prav tako pozdravljamo predlog zahtevanega praga za uporabo energije iz obnovljivih virov energije (OVE). Izpostavljamo pa, je doseganje le-tega v celoti odvisno od uporabnika, torej naročnika v postopku javnih naročil. Naročnik lahko doseže izpolnjevanje te zahteve s primerno pogodbo o dobavi električne energije, ki pa ni predmet javnega naročila za projektiranje ali izgradnjo podatkovnega centra, zato v teh primerih zahteva ni smiselna. Izjema so javna naročila za najem kapacitet podatkovnega centra pri ponudnikih kolokacijskih ali hosting storitev ter najema storitev v oblaku.

– K 32. točki

Predlagamo, da se 32. točka spremeni tako, da se glasi: *»Podatkovni centri s skupnim nazivnim vnosom energije nad 1 MW morajo **izkoriščati** odvečno toploto ali druge aplikacije **rekuperacije** odvečne toplote, razen če lahko dokažejo, da to ni tehnično ali ekonomsko izvedljivo«.*

Obrazložitev:

Opozarjamo, da podatkovni center ustvarja odvečno toploto, ki se lahko izrabi oz. izkoristi za druge namene, torej sam ni uporabnik odvečne toplote, ampak vir.

– K 33. točki

Predlagamo, da se 33. točka spremeni tako, da se glasi: *»33. Strežniške sobe morajo biti opremljene z ~~okoljskimi~~ nadzornimi sistemi za **spremljanje** porabe energije«.*

V primeru, da to ni mogoče, alternativno dodajamo dodaten predlog, da se 33. točka spremeni tako, da se glasi: *»Strežniške sobe morajo biti opremljene z ~~okoljskimi~~ nadzornimi sistemi, **ki uporabniku omogočajo** optimizacijo porabe energije«.*

Obrazložitev:

Beseda »okoljski« se v slovenščini lahko razume kot vremenski parametri (kar je preozko), v tem primeru pa gre za nadzor širšega nabora parametrov temperature/vlažnosti zraka znotraj podatkovnega centra, porabe energije na različnih nivojih, parametrov hladilnega medija in podobno. Nadzorni sistem ne omogoča optimizacije, temveč zgolj *spremljanje* različnih parametrov, vključno s porabo energije. Na podlagi spremljanja parametrov lahko uporabnik skozi celotno življenjsko dobo podatkovnega centra izvaja ukrepe, s katerimi poskuša *optimizirati* porabo energije.

2. Opozorilo glede slovenskega prevoda Direktive 2023/1791 o energetske učinkovitosti

Predlog Uredbe v slovenski pravni red prenaša del Direktive (EU) 2023/1791 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. septembra 2023 o energetske učinkovitosti in spremembi Uredbe (EU) 2023/955 (prenovitev) (v nadaljevanju: Direktiva 2023/1791). Pri pregledu slovenske in angleške verzije navedene direktive smo zaznali napako v prevodu, ki lahko bistveno vpliva na razumevanje slovenske verzije besedila. Hkrati pa je potrebna dodatna pozornost pri prenosu v slovenski pravni sistem. S tem namenom izpostavljamo napako v prevodu.

V točki (d) sedmega odstavka 26. člena Direktive 2023/1791, se angleška verzija glasi: »a data centre with a total rated energy input exceeding 1 **MW** level«. Slovenska verzija se glasi: »podatkovni center s skupnim nazivnim vnosom energije nad 1 **kW**«. Napaka v uporabi merske enote.

Predlagamo, da pristojno ministrstvo preuči in smiselno upošteva pripombe in predloge GZS in ZIT - SITIP v novi verziji predloga Uredbe. Za dodatna pojasnila smo na voljo.

Pripravila: Žana Cerjak,
Pravna služba GZS

Nenad Šutanovac
Direktor ZIT

Vesna Nahtigal
generalna direktorica GZS